

[Kirkeministeren og ministeren for Grønland]

Hjemmestyret vil indebære, at Grønland på vigtige områder får selvstændige kompetencer og får et selvstændigt ansvar for landets udvikling, således at hjemmestyret fremover kan træffe de afgørende beslutninger i Grønland og for Grønland. Det vil også indebære en større grad af ligeværdighed mellem de to dele af riget.

Hjemmestyrets indførelse må samtidig siges at være et for begge parter lykkeligt resultat af udviklingspolitikken i Grønland gennem de sidste knap 30 år. For denne udviklingspolitik, som er tilrettelagt og gennemført i samarbejde mellem Grønland og Danmark, ville i nogen grad have været fejlslagen, hvis den ikke var mundet ud i et grønlandsk ønske om i højere grad selv at tage ansvar for det grønlandske samfund, hvilket der nu er skabt mulighed for at realisere gennem de forslag, der her er fremsat.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagenes enkeltheder henviser til bemærkningerne til lovforslagene, skal jeg herved tillade mig at anbefale forslagene til det høje tings villige behandling.

Formanden:

Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til handelsministeren:

Forespørgsel af Wilhelm (VS).

(Forespørgsel nr. XXVII. Anmeldt 10/5 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til statsministeren:

Forespørgsel af Erlendsson (FP) m. fl.

(Forespørgsel nr. XXVIII. Anmeldt 10/5 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til ministeren for offentlige arbejder:

Forespørgsel af Melchior (CD) m. fl.

(Forespørgsel nr. XXIX. Anmeldt 11/5 78).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Begrænsning af de selvstændiges egenperiode fra 5 til 3 uger [af Holm (V), Poul Schlüter (KF), Yvonne Herløv Andersen (CD) og Chr. Christensen (KrF)].

(Lovforslag nr. L 176. Fremsat 24/1 78. Første behandling 8/3 78. Betænkning 2/5 78. Anden behandling 10/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sættes til forhandling

Forhandling

Pilgaard Andersen (FP):

Det er moderne at tale om ligestilling i Danmark i øjeblikket og har også været det i de seneste år, og fortalerne for denne ligestilling har som regel også været de socialistiske partier. Men når det drejer sig om de selvstændige erhvervsdrivende, er det en helt anden parole, der lyder. Så skal vi nemlig ikke have indført ligestilling. Det lovforslag, som venstre og en række partier har fremsat, har til formål at skabe ligestilling imellem løn-

[Pilgaard Andersen]

modtagere og små selvstændige erhvervsdrivende.

Man får jo den opfattelse, at når det drejer sig om de små selvstændige erhvervsdrivende, er det en helt anden skala, der bliver taget i anvendelse. Disse små selvstændige erhvervsdrivende, der i mange tilfælde hører til på det, man kalder lavtlønsområdet, er også med til at skabe nogle af de goder, som vi har i vores samfund, men de bliver gang på gang negligeret, særlig fra de socialistiske partier. Det kan ikke være rimeligt, at de selvstændige næringsdrivende skal være med til at betale over skattebilletten de goder, lønmodtagerne får, ved at dagpengeydelsen overgår til staten fra den fjerde uge. Når det drejer sig om de selvstændige næringsdrivende, sker det først fra den sjette uge.

Når man ser på hele dette område, er der en lang række urimeligheder. Jeg ved godt, at der i augustsamlingen blev gennemført nogle ændringer, så de selvstændige næringsdrivendes bidrag blev nedsat fra 3 pct. til 1½ pct. På den anden side skulle det lyde, ligesom der blev givet nogle almisser til de selvstændige næringsdrivende, der nu fik deres lønomkostninger nedsat ved at kunne tegne en forsikring for 1½ pct. Men hvis vi så ser på, hvad ordningen har givet i overskud, har den i 1973-74 givet 4 mill. kr. og i 1974-75 11 mill. kr. Det er et nettooverskud på 15 mill. kr., og det er helt uanstændigt, at de penge ikke er blevet betalt tilbage til de selvstændige næringsdrivende. I lovforslaget fra august stod der nemlig også, at ordningen skulle hvile i sig selv, og så må vi nok sige, at det er en fordrejning af det hele, når det er kommet til at se ud, som om vi har tilgodeset de selvstændige næringsdrivende.

Jeg fatter ikke, at socialdemokratiet ikke kan gå med til denne ligestilling, og jeg vil endnu en gang opfordre til, at man ændrer standpunkt. Det kan ikke være rigtigt, at der er en speciel gren i vores samfund, der gang på gang ikke kan komme til orde, ikke kan få deres ting igennem, mens det, når det drejer sig om lønmodtagerne, er en helt anden parole, der lyder.

Holm (V):

Uden at der har været gjort det ringeste forsøg fra regeringspartiets side på at nå en løsning på dette problem, som den 5 uger

lange egenperiode udgør for de selvstændige, stemmer regeringen og socialdemokratiet om et øjeblik imod forslaget om at ændre sygedagpengeloven på dette punkt.

Regeringen stiller store krav til imødekommenthed over for regeringens forslag på en lang række områder, ikke mindst til de fire partier, der står bag dette forslag. Det kan derfor kun opfattes som en arrogant tilkendegivelse af regeringens tilsyneladende behov for at demonstrere sin magtfulde position, når socialdemokratiet uden forhandling afviser dette lovforslag, der er udtryk for en socialt rimelig behandling af en gruppe, der i sin hverdag og i sin indtjening er en udsat gruppe.

Det er ikke nok, at regeringen udtrykker velvilje over for de mindre virksomheder. Ønsker man en tilgang af unge som selvstændige erhvervsdrivende, må nogle af de forhindringer, der er i dag, fjernes, og her har vi en af dem.

Kommer en lønmodtager til skade, er vedkommende sikret fra den første sygedag. Er den samme person i stedet selvstændig, skal vedkommende selv bære alle omkostninger i de første 5 uger. Det er klart, at et sådant forhold påvirker lønmodtagere til at være tilbageholdende med at overgå til beskæftigelse som selvstændig, en udvikling, der tillige er en spredning af ejendomsretten.

Det må endvidere undre, at det radikale venstre fortsat vil stemme imod dette lovforslag. I en mindretalsudtalelse inden for flertallet erklærer det radikale venstre sig enig i princippet i forslaget. Det gjorde det radikale venstre også for et år siden.

Jeg må derfor spørge det radikale venstre: hvornår har I tid til at deltage i denne lovgivning? I er velkomne som medforslagsstillere, men hvornår kan vi så fremsætte forslaget?

Man kan også spørge det radikale venstre, hvorfor partiet ikke, når det finder problemet så væsentligt, som der gives udtryk for i betænkningen, selv bragte det ind i forhandlingen sidste sommer. På venstres vegne kan jeg sige, at vi ikke bragte det ind i forhandlingen, fordi dette forslag i første række skal ses som en socialt retfærdig handling over for de selvstændige og ikke primært som et beskæftigelsesforslag.

[Holm]

Vi skulle nødig ende med i dette ting i højere grad at beskæftige os med at få folk ud af arbejde end at få folk ind i arbejde.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg må her ved tredje behandling beklage, at der er så ringe forståelse og interesse for at gennemføre et lovforslag, der søger at skabe ligestilling mellem lønmodtagere og mindre selvstændige.

Ingen tror vel, at de mindre selvstændige er økonomisk bedre stillet end lønmodtagerne; tværtimod er de mange gange dårligere stillet og skal så ydermere bære en større økonomisk byrde i tilfælde af sygdom.

Hvis forslaget blev gennemført, hvad det desværre ikke ser ud til, ville det også give flere arbejdspladser, er jeg overbevist om, og ingen kan vel nægte, at dem har vi hårdt brug for i den nuværende situation.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Der blev stillet det direkte spørgsmål til mig: hvornår agter de radikale at gribe ind og rette dette? Det var fra venstres ordfører. Jeg kan svare, at hvis venstres ordfører havde læst betænkningen igennem, havde han haft svaret og havde så ikke heroppefra behøvet at spørge, for der står ganske klart, at det radikale venstre vil kræve en ændring i forholdet for de selvstændige, såfremt den midlertidige ordning forlænges eller gøres permanent.

Jeg understreger endnu en gang, at det radikale venstre er af den opfattelse, at der burde være skabt ligestilling mellem de selvstændige og lønmodtagerne på dette område. Det er urimeligt at blive ved med at give lønmodtagerne særfordele, som de selvstændige – og her tænker jeg især på de små selvstændige – ikke får. Men det må understreges, at når man ønsker at gennemføre en sådan ordning, burde forholdet være draget frem under forligsforhandlingerne, og ingen af de tre partier, som vel burde være nærmest til at hjælpe de selvstændige, gjorde det. De radikale, venstre og de konservative fremdrog forholdet og forlangte det taget med i forliget, men jeg må sige, at når vi ikke kan overtale socialdemokratiet til at ændre standpunkt på dette område, er efter radikal opfattelse et forlig et forlig. Men nu har vi i god tid sagt fra; næste gang går vi ikke med

til en ordning af denne art, der ikke kommer til at omfatte de små selvstændige.

Må jeg understrege, at jeg beklager meget, at det ikke er lykkedes at overtale socialdemokratiet til at give de selvstændige, der tegner forsikring hos det offentlige, denne lettelse. Det ville ikke have kostet et beløb, der på nogen måde kunne ryste de offentlige budgetter, og jeg er ked af, at man fra socialdemokratiet ikke engang på dette punkt har villet give sig. Men som sagt, jeg regner med, at forholdet bliver bragt i orden, næste gang vi skal slutte et forlig.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil gerne starte med at tilbagevise hr. Holms påstand om, at socialdemokratiet og regeringen er arrogante over for de selvstændige erhvervsdrivende. Hvis hr. Holm husker efter, blev der givet store beløb til de selvstændige erhvervsdrivende i forbindelse med augustforliget. Alene på dagpengeområdet drejer det sig om 350 mill. kr.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at ingen af forslagsstillerne til dette forslag rejste spørgsmålet om dette forslag, som ligger på bordet her i dag, under forligsforhandlingerne. Det er man kommet med efter, at forliget er indgået.

Som det fremgik af mine bemærkninger ved første behandling af forslaget om ændring af dagpengeloven, kan vi ikke gå ind for det, og jeg er glad for, at det er et flertal, der har indstillet forslaget til forkastelse.

Jeg vil godt gentage, hvad jeg tidligere har sagt her i tinget, at den midlertidige refusionsordning er et led i de foranstaltninger, det er besluttet at iværksætte for at nedsætte erhvervenes omkostninger og dermed fremme beskæftigelsen. En nedsættelse af karenstiden for selvstændiges egenperiode er ikke et led i et sådant formål og har altså ikke noget med hensigten bag refusionsordningen at gøre.

Med hensyn til en eventuel forlængelse af den midlertidige refusionsordning kan jeg sige, at det er min principielle opfattelse, at vi bør fastholde dagpengelovens hovedprincip om en arbejdsgiverperiode på 5 uger. Når perioden udløber, må vi vurdere, om ordningen har haft de ønskede beskæftigelsesmæssige virkninger.

Holm (V):

Hvis jeg forstår hr. Bernhard Baunsgaard ret, må jeg altså konstatere, at det radikale venstre ikke vil være med til at gennemføre dette forslag hverken nu eller i fremtiden og heller ikke ønsker at være medforlagsstiller til dette forslag.

Til socialministeren. Jeg har ikke udtalt mig om, hvorvidt socialdemokratiet var arrogant over for de selvstændige erhvervsdrivende, det vil jeg lade andre afgøre, men jeg sagde, at regeringen var arrogant ved den måde, den har behandlet dette forslag på, idet man ikke på nogen måde har ladet det forhandle.

Dette forslag drejer sig jo netop ikke om det samme, som det forslag, der blev gennemført i forlængelse af forliget sidste sommer, gjorde, idet det forudsætter, at man har beskæftigede. Problemerne er måske næsten størst for den gruppe selvstændige, der ikke har nogen beskæftigede, og dermed er der altså ikke en eneste øre til de selvstændige, der er alene på bedriften. Derfor er det utroligt, at socialdemokratiet med den argumentation fortsat afviser forslaget.

Pilgaard Andersen (FP):

Det er hyklerisk, når hr. Bernhard Baunsgaard fortæller, at de ikke vil være med til at hjælpe de små selvstændige erhvervsdrivende, samtidig med at de har skrevet i betænkningen, at næste gang vil de være med til det.

Jeg synes, at I lige så godt kan tage jeres beslutning nu, da det er så lille en gruppe, det drejer sig om, og da der ikke er tale om forligsstof. Det har vi i hvert fald fået konstateret fra andre partier, der har været med i det samme forlig. De mener ikke, at det er forligsstof, så ud fra den betragtning mener jeg afgjort, at det radikale venstre bør tage en anden stilling.

Ministeren siger, at der ikke er blevet gjort opmærksom på dette problem i augustforhandlingerne, der er ikke blevet gjort opmærksom på, at disse ting skulle drages ind i augustforliget. Vi har breve både fra Håndværksrådet, landboforeninger og husmandsforeninger, hvori der højt og tydeligt står, at der er blevet gjort opmærksom på det urimelige i, at netop de grupper ikke var taget med i forliget. Det er altså ikke rigtigt, når det

bliver oplyst, at der ikke har været yttet ønske herom. Jeg må formode, at ministeren også er bekendt med, at der er en række organisationer, der har ønsket at få ligestilling på dette område.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Venstres ordfører har tilsyneladende ikke forstået, hvad jeg sagde heroppefra. Jeg håber, at han så til gengæld er den eneste i salen, der ikke har forstået det. Men jeg skal da gerne gentage det, så at også venstres ordfører forstår, hvad det er, jeg har sagt.

Fortsætter man med denne ordning, gøres den permanent eller forlænges den, må de selvstændige ind under ordningen. Det kan da vist ikke være til at misforstå.

Jeg vil gerne understrege i forbindelse med den ordning, der skal træffes, at de selvstændige, som især vil interessere os, er de selvstændige, der har en lille bedrift. Det er nævnt heroppefra, at det ikke mindst er et problem for de selvstændige, der er alene om bedriften. Hvis de bliver ramt af sygdom, hvordan skal de så få mulighed for at betale en afløser? Det er beklageligt, at socialministeren ikke har forstået, at der er den sammenhæng. En selvstændig, der er alene om sin bedrift, hvad enten det er en købmand, en håndværker eller en landmand, vil kun være i stand til at betale en afløser, hvis man laver en gunstigere ordning for ham end den nugældende.

Må jeg så sige til fremskridtspartiets ordfører, hr. Pilgaard Andersen, der sagde, at de radikale lige så godt kan tage deres beslutning nu, at vi er jo desværre inde i en tid, hvor løfter og aftaler ikke har samme vægt som før. Men jeg finder, at det er en meget uheldig udvikling, hvis ikke alle forligspartnere, når de har indgået et forlig, er parate til at tage den fulde konsekvens af det, og så længe forliget gælder, kommer vi ikke med forslag, der går på tværs af forliget. Derfor er det, jeg understreger endnu en gang: radikale bryder ikke et forlig. Vi har desværre ikke sagt til i tide, da vi indgik forliget, og vi har ikke kunnet overtale den ene af forligspartnerne til at gå med til en rettelse. Derfor står vi ved det, men har nu sagt til vores forligspartner: næste gang må I forstå, at dette spørgsmål skal med, ellers kan I ikke slutte forlig om dette med os.

(Kort bemærkning).

Holm (V):

Hr. Bernhard Baunsgaard gør det radikale venstres tilslutning betinget af en forlængelse eller permanentgørelse af begrænsningen af arbejds giverperioden. Det har ikke nogen umiddelbar sammenhæng med dette forslag.

Jeg hører videre, at hr. Bernhard Baunsgaard har gjort forligspartneren opmærksom på, at næste gang skal det med. Hvornår er næste gang? Kan vi få det tidspunkt? Man vil altså stadig væk ikke være med til en gennemførelse af det forslag, der ligger her, hverken nu eller senere, eller være medforlagsstiller? Det har jeg ikke fået noget svar på.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det burde venstres ordfører virkelig ikke have nødig at spørge mig om. Venstre er jo selv med i et forlig om en økonomisk ordning. Når det er udløbet og vi skal slutte et nyt forlig, så kommer dette ind, det er ganske klart.

Med hensyn til, om vi i betragtning af den vanskelige økonomiske situation er interesse-rede i, at de helt store selvstændige, dem med en virkelig stor millionomsætning, en snes millioner, måske 100 mill. kr., i særlig grad kommer med under denne ordning, kan jeg forsikre for, at det ikke er dem, der interesserer os. Det er håndværkeren, det er købmanden, og det er landmanden, der interesserer os i denne forbindelse, for deres indkomst er nemlig i høj grad sammenlignelig med lønmodtagernes. Og det er ikke korrekt – og jeg gentager: det er ikke korrekt – hvis man ikke tror, at der vil være beskæftigelse i et sådant forslag om at forbedre kårene for dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget forkastedes, idet 72 stemte for, 87 imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om etablering af en fælles strukturpolitik for fiskerisektoren og om den fælles markedsordning for fiskerivarer mv.

(Lovforslag nr. L 218. Fremsat 4/4 78. Første behandling 14/4 78. Betænkning 2/5 78. Anden behandling 10/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 112 stemmer mod 47.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af:

Forslag til lov om statsanstalten for livsforsikring.

(Lovforslag nr. L 167. Fremsat 19/1 78. Første behandling 2/2 78. Betænkning 3/5 78. Anden behandling 10/5 78).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 124 stemmer mod 25.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Forespørgsel til statsministeren: